

VZPOMÍNKA NA RNDr. Markétu Šaňkovou, Ph.D.

(rozenou Zachovou)

* 6. 4. 1976 – † 19. 3. 2017

V červnu roku 1994 jsme se s Markétou viděly poprvé. Obě jsme skládaly přijímací zkoušky na studijní obor Antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Obě jsme testy odevzdávaly s velkou časovou rezervou a poté jsme zbytek krásného slunečného již skoro letního dopoledne strávily společně v ústraní botanické zahrady. Hned jsme si padly do noty. Tenkrát jsem ještě netušila, že budou naše cesty úzce propleteny, a že budu s Markétou v pravidelném kontaktu, jak v pracovním, tak i v osobním životě...

Markéta Šaňková se narodila 6. dubna 1976 v nemocnici Sv. Zdislavy v Mostištích u Velkého Meziříčí, do rodiny Stanislava a Heleny Zachových jako třetí dítě po sourozencích Janě a Stanislavovi. Svě dětství prožila ve Velkém Meziříčí, kde absolvovala základní školní docházku i gymnázium s výborným prospěchem. Poté pokračovala na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně studiem oboru Antropologie. Po obhájení bakalářské práce na téma Trepanace lebky pokračovala magisterským studiem se specializací na fyzickou antropologii. V rámci magisterského studia se začala specializovat na forenzní genetiku. Studium zakončila státní zkouškou a obhájením práce s názvem Zavedení metodiky PCR pro určování pohlaví u degenerované genomové DNA u člověka v roce 1999.

Od roku 1999 pracovala v Laboratoři forenzní genetiky, kde se postupně stala vedoucí pracoviště Brno a vedoucí laboratoře.

Dál pokračovala také v doktorském studiu (1999 – 2004) již na Katedře antropologie a genetiky člověka Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity v Praze, kde v roce 2003 složila nejprve státní rigorózní zkoušku a získala titul RNDr. O rok později, v roce 2004, zakončila i doktorské studium státní doktorskou

zkouškou a získáním titulu Ph.D. po obhájení práce s názvem Srovnávací analýza tepelně degradovaných krevních vzorků v systému ABO metodami molekulární genetiky a sérologie. Kromě doktorského studia absolvovala v letech 2001–2004 speciální průpravu v úseku činnosti Vyšetřovací metody v lékařské genetice – molekulární genetiky, která byla nezbytná pro práci v laboratoři. Od roku 2005 vlastnila osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu jako odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků.

Od roku 2000 přednášela na Vyšší policejní škole v Brně a Holešově. Od roku 2001 působila také na částečný úvazek jako odborný asistent na Ústavu soudního lékařství Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně, kde přednášela a vedla praktická cvičení předmětu Soudní lékařství a Soudní lékařství v zubním lékařství v českém i anglickém jazyce. V rámci Masarykovy univerzity v Brně přednášela i na Právnické fakultě, a to předmět Soudní lékařství pro právníky a na Přírodovědecké fakultě vedla předmět Forenzní genetiky pro obory Speciální biologie a Molekulární biologie a genetiky, kde byla i vedoucí pěti bakalářských prací. V letech 2006 – 2013 učila jako externí učitel Lékařskou genetiku na Střední zdravotnické škole a Vyšší odborné škole zdravotnické v Brně. Od roku 2004 působila i jako antropolog ve Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně. Byla aktivní členkou řady odborných společností (např. České společnosti antropologické, Československé společnosti pro forenzní genetiku, Společnosti lékařské genetiky ČLS JEP), členkou organizačního výboru konferencí s antropologickou či forenzně genetickou tematikou (např. Forensica 2012, Antropologické

dny 2015), členkou komise pro státní závěrečné zkoušky v magisterském studijním oboru Speciální biologie se zaměřením Antropobiologie a Antropogenetika, recenzentkou odborných publikací, autorkou či spoluautorkou řady konferenčních příspěvků, publikací i učebnic především s forenzní tematikou.

V roce 2005 se stala soudní znalkyní v oboru zdravotnictví, odvětví genetika, se specializací molekulární genetika a DNA diagnostika, v roce 2007 i soudní znalkyní v oboru zdravotnictví, zdravotnická odvětví různá, specializace forenzní antropologie – identifikace lidských kosterních pozůstatků.

Markéta patřila ve škole, a později i v práci, vždy k nejlepším, byla vzorem pro mnohé z nás. Byla vytrvalá, měla disciplínu, pevnou vůli, odhodlání a své sny, za kterými šla. Nic nedělala napůl. Nepamatuji si, že bych od ní někdy slyšela, že něco nejde, že něco nezvládne nebo neumí. Vše pro ni bylo výzvou a vždy vše zvládla. Její přednášky byly doplněny charakteristickým humorem. Nikdy si na nic nehrála. Byla přímá, rázná, trpělivá a pečlivá.

Přes bohatý profesní život měla i spoustu zálib a koníčků. Ve svém volném čase se věnovala studiu cizích jazyků. Plynuce slovem i písmem uměla anglicky, nebyla jí ale cizí ani němčina, ruština, španělština a koketovala i s francouzštinou. Nad mateřským jazykem vždy pečlivě bděla a hrůzou jí vstávaly vlasy, když viděla hrubky v novinových člancích nebo v pracích svých studentů.... Ráda cestovala po krajích blízkých i vzdálených (ČR, Slovensko, Rakousko, Německo, Maďarsko, Rumunsko, Chorvatsko, Británie, Singapur, Egypt, Izrael, Turecko, Mexiko a další). Měla taky ráda hudbu. Sama hrála na housle. Po dlouhé roky hrávala na vánoční mši v kostele sv. Mikuláše ve Velkém Meziříčí i s tamním orchestrem. Relaxací pro ni byly rukodělné činnosti (pletení, háčkování, vyšívání).

Zajímala se o alternativní medicínu a bylinky. Absolvovala masérský kurz i kurz čínského léčitelství. Vše, do čeho se pustila, dělala pořádně a dobře.

V roce 2014 však do jejího života vstoupila zákeřná nemoc. Markéta s ní statečně bojovala a přiznám se, že jsem si i přes špatné zprávy lékařů myslela a věřila společně s ní, že tuto zkoušku zdárně překoná a svůj boj vyhraje. Byla silná a i přes svou nemoc dokázala dodávat energii a lásku lidem ve svém okolí. Až téměř do poslední chvíle byla pracovně aktivní. Při mé poslední návštěvě za ní v nemocnici ještě sepisovala posudek a rozebíraly jsme především pracovní věci. Některé jsme nedořešily, vždyť na ně bude přece ještě spousta času... Bohužel, otázky už zůstanou navždy nezodpovězeny. Už jí nikdy nezavolám, neoslavíme společně žádné další naše narozeniny... V neděli 19. března 2017 nás Markéta Šaňková opustila.

Jistě si ji každý, kdo ji znal, bude pamatovat s charakteristickým úsměvem ve tváři. Byla tu relativně krátce, ale každému, kdo měl to štěstí a mohl ji poznat, zanechala v srdci zcela jistě nezapomenutelnou stopu.

Já sama se budu s jejím odchodem strašně dlouho vyrovnávat. Výborně jsme si spolu rozuměly a jsem ráda za vše, co jsem společně s ní prožila. Budu na to všechno často vzpomínat, někdy s úsměvem, jindy se slzami. Byla to hodná, chytrá žena. Nikdy na ni nezapomenu.

Autor: Michaela Račanská

RNDr. Michaela Račanská, Ph.D.
Anatomický ústav LF MU Brno
Kamenice 3
625 00 Brno